

Keski-Suomen SOTE 2020 hankkeen lasten ja perheiden palveluiden työryhmän kokous nro 6

Aika TIISTAI 19.4.2016 klo 13.00–15.30

Paikka Sokos Hotel Alexandra

Läsnä Hanna Niinilampi, Katja Viisanen, Mika Lappalainen, Oskari Kivelä, Päivi Kalilainen, Jari Kunelius, Niina Huttunen, Kirsi Nieminen, Rauha Howe, Suvi Eskelinen, Ritva Parkkali, Anne Toivonen, Paula Käyhkö, Heli Kangaspunta, Virve Hongisto, Kukka-Maaria Leivonen, Minna Nättinen, Päivi Paavilainen, Jaana Pollari, Tuuli Rissanen, Kati Palsanen, Jonna Heliskoski, Janne Kankaanniemi ja Petri Oinonen

1. Kokouksen avaus

Petri Oinonen avasi kokouksen klo 13.00.

2. Läsnäolijoiden toteaminen ja esittäytyminen

Kokouksen aluksi käytiin läpi esittelykierrros, jossa jokainen esitteli itsensä.

3. Lasten ja perheiden työryhmän järjestäytyminen

Valittiin työryhmän puheenjohtajaksi Petri Oinonen, joka myös lupautui kirjoittamaan kokouksesta muistion.

4. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi, kokouksen aikataulu

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

5. Edellisen kokouksen muistion läpikäyminen sekä päätösten toteaminen

Käytiin läpi edellisen kokouksen muistio. Tehtiin pari korjausta. Tuuli Rissanen nimeltä uupui osallistujista ja se lisättiin. Seuraava kohta korjattiin: *”pohdintaa käytiin myös siitä mitkä asiat jatkossa kuuluvat sivistystoimenalaisuuteen, esim. koulukuraattorit ja opiskelijaterveydenhuolto. Pohdittiin jäävätkö kuraattorit kuntiin ja säilyykö jatkossa yhteistyö opetustoimeen.”* Teksti korjattiin muotoon: *”Pohdintaa käytiin myös siitä mitkä asiat jatkossa kuuluvat sivistystoimen alaisuuteen. Esim. mikä on koulukuraattorien ja koulupsykologien hallinnollinen sijainti jatkossa? Jäävätkö he kuntiin ja säilyykö yhteistyö jatkossa opetus-toimeen?”*

6. STM:n KÄRKIHANKE 3 Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman kuuluiset

Petri Oinonen kertoi, että hankesuunnitelma on virallistettu 4.4.2016; valtioneuvosto ja HYTE ministeriryhmä ovat hyväksyneet LAPE päälinjat. Hankesuunnitelma julkaistaan suomenkielen lisäksi englannin- ja ruotsinkielellä. Lisäksi Hankesuunnitelmasta on tehty lapsille ja nuorille suunnattu helppolukuisempi ja lyhyempi versio.

Tällä hetkellä kärkihankkeessa työstetään syventäviä suunnitelmia, joita on 25 kappaletta (ks. diat 5 ja 6). Petri Oinonen on mukana *”Maakunnalliset muutosohjelmat”* työryhmässä.

Seitsemän maakuntavierailua toteutetaan hankkeen virkamiesten toimesta, toukokuun puolivälistä alkaen. Kierroksen tarkoituksena on aloittaa yhteistyö kuntien, järjestöjen, sairaanhoitopiirien ja kirkon päättäjien ja muiden edustajien kanssa sekä esitellä heille muutosohjelmaa ja sen toimeenpanosuunnitelmaa. Tilai-

suutta voi seurata myös verkossa. Tarkemmat tiedot ovat saatavilla toukokuun alkupuolella.

Käynnistämisyhteistyön hakukriteerit ovat selvillä touko-kesäkuussa. Hakuaika on elo-syyskuu. Käynnistämisyhteistyön saajat julkaistaan syyskuussa. Kriteerejä rahoitukselle tulee olemaan mm. se että toiminta toteuttaa muutosohjelman tavoitteita, jonka lisäksi pääpaino on useiden kuntien/maakunnan tasolla; uudistetaan rakenteita, kehitetään sisältöjä, implementoidaan ja pilotoidaan.

Petri kertoi OKM:n kärkihankkeista (ks. diat 11-13), jonka lisäksi sivuttiin sote uudistusta (ks. dia 14).

7. Keski-Suomen SOTE2020-hankkeen lasten, nuorten ja perheiden prosessin pilottien tämän hetkinen tilanne

Osallistujat saivat kuulla Keski-Suomen lasten, nuorten ja perheiden palvelumallin kehittämistyön etenemisestä.

- PILOTTI 1 – Perhekeskusmallin kehittäminen ja juurruttaminen Keski-Suomeen

Keski-Suomen kunnista 18/21 kunnan toimijat on tavattu vähintään kertaalleen. Puuttuvien kolmen kunnan kanssa on myös sovittu tapaaminen ennen kesälomia. Tapaamiset etenevät infopakettilla, jonka jälkeen kuntien toimijat saavat miettiä ja hahmotella omaa tilannettaan uudessa, tulevassa kokonaisuudessa vahvuuksien, haasteiden, omien toimenpiteiden ja toivotun ulkopuolisen tuen näkökulmista. Toisella tapaamisella pyritään konkretisoimaan mitä perhekeskusmalli tarkoittaa tai voisi tarkoittaa kyseisessä kunnassa.

Keski-Suomen SOTE2020-hanke järjestää viikon 36 tiistaina 6.9. ja keskiviikkona 7.9. Keski-Suomen kunnille perhekeskusvalmennuspäivät. Tarkempi info tulee myöhemmin.

- PILOTTI 2 – Lasten, nuorten ja perheiden erityispalvelumallin luominen Keski-Suomeen

Erytispalvelumallin työryhmä on kokoontunut 5 kertaa, seuraava kokoon-tuminen on 27.5.2016. Tavoitteena on, että toukokuuhun mennessä valmistuu versio 1.0 erityispalvelumallista maakuntaan jatkopilotointia varten.

Osallistujille esiteltiin Keski-Suomen Sote-palvelumallia sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen organisointia. Osallistujien keskuudessa tuotiin esille, että liikkuvat palvelut tulisi lisätä yhdeksi läpileikkaavaksi teemaksi. Aikuisuusosiaalisuuden ja lähisuhdeväkivallan toivottiin näkyvän palvelumallissa. Ehdotettiin myös että palvelumallista olisi kaksi versiota: laaja jossa näkyisi kaikki palvelut ja toimijat, sekä lyhyt ja ytimekäs versio.

8. Korjaavista palveluista perheiden hyvinvoinnin tukemiseen – huomioiden inhimillisuus ja kustannustietoisuus

Kehittämispäällikkö Kati Palsanen SOS-Lapsikylästä ja Jonna Heliskoski N4C:ltä esittelivät malliaan (ks. liite).

Keskusteltiin SOS-Lapsikylän mallista ja mallin soveltuvuudesta Keski-Suomeen. Nähtiin, että yhtenä haasteena on ensimmäinen yhteydenotto. Minkälainen se on? Kenelle se tulee? Entä jos yhteydenottoa ei tule? Täytyy olla muita impulseja, erilaisia kartoituksia jotka viestivät palvelun tarpeesta, sekä hyvää palveluohjausta, jossa selvitetään pystytäänkö vaikuttamaan yhdellä palvelulla vai mitä kaikkea kokonaisuus pitää sisällään. Tärkeää olisi että parhaat osaajat olisivat

eturivissä. Työskentelyssä korostuu luottamus ja perhekumppanuus. Myös resurssien ohjaus ja uudenlainen asenne ovat oleellisia.

Pohdittiin, että asukkaan rooli ja toimintapa edellyttää tietämystä systeemistä. Nähtiin, että ”perhejuttu” ylipäänsä on iso juttu: perheet muuttuvat ja palvelut nykyiselläänkin toimivat, mutta professiot ohjaavat toimintaa, eikä kontaktia välttämättä synny tai kontakti ei kanna. Tällöin ajoitus on tärkeä.

Puhuttiin, että pyrkimys orastavan asiakkuuden haltuunottoon on hyvä, mutta tarvitaan kaikkea esitettyä neljää tukea: kuntalaisuus, orastava, laaja ja vakiintunut. Ennen orastavaa vaihetta pitäisi jo aloittaa koska meillä on olemassa tieto tietyistä riskiryhmistä jo ennen syntymää. Kyseessä on myös elinkeinopoliittinen kysymys: kaikki samalle agendalle, jotta kaikki oleelliset ovat mukana. Oppilashuolto on hyvä esimerkki toimivasta työmallista, jossa perheet ovat mukana ja perheiden ympärille kasataan kaikki oleelliset toimijat ja tehdään perhekohtainen suunnitelma.

Jotta systeeminen kokonaisuus toteutuu käytännössä, tulee resursseja johtaa uudella tavalla. Sote ja kunnat, sote ja sivistys, oleellista on kuntien rooli, koska kunnilla on kuitenkin hyvinvointivastuu ja oma tontti hoidettavanaan. Mallin yhtenä hyvänä puolena on luovuus, mutta lain noudattaminen tekee luovuudesta usein vaikeaa. Esim. suun terveydenhuollossa tarkastus on yhdelle lapselle, mutta mukana voi olla viisi lasta. Olisiko hyvä hoitaa kaikkien suut samalla? Ylipäätään, tehdäänkö oikeita asioita oikeaan aikaan ja järkevästi? Pyrkimys ehkäisevään työhön vaatii luottamusta ja resurssien siirtoa.

Hyvän keskustelun päätteeksi Kati totesi, että SOS-Lapsikylän mallia on koeteltu myös kansainvälisesti ja heidät on esim. kutsuttu OECD kokoukseen Pariisiin. Keski-Suomen SOTE2020-hankkeessa Petri ottaa mallin ja sen soveltuvuuden keskusteluun eri sidosryhmien kanssa.

9. Muut mahdolliset asiat

Petri kutsui työryhmäläiset PÄIVYSTYS JA MUUT 24/7 - PALVELUT –SEMINAARIIN. Seminaari on keskiviikkona 11.5.2016 kello 12.00–16.00 Hotelli Laajavuoren auditoriossa. Kutsua saa myös jakaa kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon päättäjille, ammattilaisille, pelastusviranomaisille, poliisille, alan järjestöille ja yrityksille sekä asiasta kiinnostuneille.

10. Seuraava työryhmän kokous, jatkosta sopiminen

Alustavasti sovittu, että pidetään seuraava kokous:

- torstaina 4.10.2016 klo 12.30–15.30.

Kokouspaikka tarkennetaan myöhemmin.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.30.

JAKELU

Keski-Suomen SOTE2020-hankkeen Lasten ja perheiden työryhmän jäsenet:

1. Ahokas, Minna, Jyväskylän Ammattikoulu (Lähihoitajat)
2. Alarmo, Tea, varahenkilönä Hintikka, Eeva, Oppilashuolto (JKL)
3. Eskelinen, Suvi, Koulupsykologi, Äänekosken kaupunki
4. Halttunen-Vierimaa, Leena Terveyskeskuspsykologi, varahenkilönä Mari Simpanen (Saarikka)
5. Harjula, Annukka, Koulutettu kokemusasiantuntija (KSSHP)
6. Hienola, Elina, Maahanmuuttopalvelut (JKL)
7. Hongisto, Virve, Psykososiaaliset palvelut (JKL)
8. Huovinen, Anu, Järjestötoiminta (Pelastakaa Lapset ry)
9. Huttunen, Niina, Neuvola (JKL)
10. Impola, Tiina, YTHS
11. Jukkala, Harri, Ehkäisevä päihdetyö (EHYT)
12. Juntunen, Marko, Päihdepalvelut (Sovatek)
13. Kakkonen, Hanna, Nuorisopsykiatria (KSSHP)
14. Kalilainen, Päivi, Perheiden ennaltaehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut (JKL)
15. Karimäki, Ari, Kulttuuri- ja liikuntapalvelut, varahenkilönä Mari Aholainen (JKL)
16. Kauppinen, Raija, Varhaiskasvatus, varahenkilönä Minna Pajala (JKL)
17. Keränen, Saara, Lastensuojelun avohuolto (JKL)
18. Kivelä, Oskari, JUKO
19. Kokkonen, Veera, Nuorten ääni Keski-Suomessa (Konnevesi)
20. Lukkarila, Marianne, Lasten kuntoutus, varahenkilönä Arja Nuolioja (JKL)
21. Parkkali, Ritva, Seurakunnan lapsi ja perhetyö (Jyväskylän ev.lut.srk)
22. Pihlaja, Tanja, Lasten ja nuorten laitokset ja ammatillinen perhehoito (Pienkoti Aura)
23. Korpela, Merja, Vammaispalvelut, varahenkilönä Aulikki Pärnänen (JKL)
24. Kosunen, Kari, Vapaa-aikapalvelut (Joutsa)
25. Kunelius, Jari, Perusopetus (Viitasaari)
26. Lankinen, Vesa, Lastensuojelun sijaishuolto ja avotyö (JKL)
27. Lappalainen, Mika, Perheneuvola (Äänekoski)
28. Leivonen, Kukka-Maaria, Suun terveydenhuolto (JKL)
29. Mankonen, Tiina, Sosiaalityö (Saarikka)
30. Mattila, Samuli, Nuorten ääni Keski-Suomessa (Uurainen)
31. Niinilampi, Hanna, Perhetyö (Keuruu)
32. Nättinen, Minna, Lastenpsykiatria (KSSHP)
33. Paananen, Sari, Perheneuvolan lapsiperheiden kotipalvelu (JKL)
34. Paavilainen, Päivi, Lastensuojelun avohuolto (Laukaa)
35. Peltokoski, Jaana, Keskussairaalan lastenosasto (KSSHP)
36. Peuha, Kaisa, Työllisyyspalvelut (JKL)
37. Pietiläinen-Söderholm, Ulla, JYTY
38. Pirttijärvi, Mirja, Mielenterveyspalvelut (KSSHP)
39. Pollari, Jaana, TEHY varahenkilönä Sari Puikkonen
40. Pollari-Urrio, Paula, Lastensuojelun sijaishuolto (Keski-Suomen sijaishuoltoyksikkö)
41. Rissanen, Tuuli, Etsivä nuorisotyö (Hankasalmi)
42. Sinikorpi, Annemari, Järjestötoiminta (MLL)
43. Soanjärvi, Katariina, Nuoriso- ja järjestötyö (HUMAK)
44. Sysmäläinen, Maija, Varhaiskasvatus (Laukaa)
45. Toivonen, Anne, Nuorisopsykiatria (KSSHP)
46. Tuominen, Jaana, nuurisonohjaaja (JKL)
47. Viisanen, Katja, Opiskeluterveydenhuolto (JKL)
48. Vuolle-Oranen, Tella, Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (JKL)

Keski-Suomen SOTE2020-hanketyöryhmä:

49. Marja Heikkilä
50. Riitta Pylvänen
51. Päivi Koikkalainen

- 52. Tuija Koivisto
- 53. Satu Kinnunen

Keski-Suomen SOTE2020-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja:

- 54. Silja Ässämäki